

Asia: VN/31464/2023

Lausuntopyyntö ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toiminnasta perittävistä maksuista annettujen valtioneuvoston asetusten muuttamisesta

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksu

Lausuntonne yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksun korottamisesta 45 euroon opintopisteeltä (nykyisin 15 euroa/opintopiste). Jatkossakin korkeakoulu voi päättää myös tätä matalammasta hinnoittelusta tai täysin maksuttomasta tarjonnasta.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus suhtautuu varauksella avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksujen kolminkertaistamiseen.

Kirkkohallitus yhtyy valtioneuvoston asetusluonnoksen vaikutusarvioon, missä todetaan, että ehdotetun enimmäismaksukorotuksen arvioidaan vähentävän avoimen korkeakoulutuksen kysyntää. Kirkkohallitus kiinnittää huomiota siihen, että korotus tulee vähentämään erityisesti pienituloisten opiskelijoiden määrää, koska avoimessa korkeakouluopetuksessa suoritettaviin opintoihin ei saa opintotukea.

Kirkkohallitus ennakoi myös, että yliopistojen avoimen väylän tai ammattikorkeakoulujen polkuopintojen kautta tutkinto-opiskelijaksi tähtäävien opiskelijoiden määrä saattaa vähentyä, mikäli yliopisto tai ammattikorkeakoulu korottaa avoimen opintomaksuja selvästi kalliimmiksi nykytasoon verrattuna. Avoimen korkeakouluopintojen mahdollisuus on tärkeä niille, joilla ei ole mahdollisuutta taloudellisista tai elämäntilanteeseen liittyvistä syistä hakeutua kokoaikaiseksi opiskelijaksi. Jos käytettävissä olevia tuloja on vähän, niin opintomaksun korotus muodostaa mahdollisen esteen koulutuksen hankkimiselle tai koulutustason nostamiselle. Yliopiston väylä- tai ammattikorkeakoulun polkuopintoja on myös hyödynnetty esimerkiksi tilanteessa, jossa henkilö kuntoutuksellisista syistä kiinnittyy opiskeluun vähitellen yksilöllisen suunnitelman mukaan. Näin on voitu ehkäistä työvoiman ulkopuolelle joutumista.

Maksukorotuksella on todennäköisesti vaikutusta työikäisen väestön halukkuuteen tai taloudellisiin mahdollisuuksiin suorittaa avoimen korkeakoulun opintoja osaamisen ajantasaistamiseksi ja kehittämiseksi, koska mahdollisuutta käyttää opintotukea avoimen opintoihin ei ole. Tällä on vaikutusta erityisesti niihin säänneltyihin ammatteihin, joissa urakehitys tai tehtävästä toiseen siirtyminen edellyttää tutkinnon suorittamista tai jo suoritettun tutkinnon täydentämistä.

Koska ehdotettu opintomaksujen korotus lisää opiskelijoiden ja työnantajien vastuuta kustannusten kattamisesta, niin on mahdollista, että avoimen korkeakouluopintojen suoritukset kasautuvat niille, jotka ovat koulutuksellisesti aktiivisia ja voivat taloudellisen tilanteensa vuoksi suorittaa opintoja omaehtoisesti ilman opintotukea tai työnantajan taloudellista tukea.

Lisääajan hakemista ja uudelleenkirjautumista koskevat maksut yliopistoissa

Lausuntonne yliopistojen maksuasetukseen ehdotetuista em. muutoksista.

Kirkkohallitus kannattaa ehdotettuja muutoksia.

Avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen liittyvät kehittämistarpeet

Muu palautteenne ehdotuksista? Mitä muita kehittämistarpeita näette liittyvän avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen?

Kirkkohallitus suhtautuu varauksella asetusmuistiossa esitettyyn arvioon siitä, että mahdollisuus korottaa enimmäisopintomaksuja lisäisi avoimen korkeakoulutuksen tarjontaa. Näin tapahtunee joillakin aloilla. On myös mahdollista, että jos kysyntä ei opintojen kalleuden vuoksi lisäännä, vaan ehkä jopa vähenee, niin korkeakoulujen avoimen tarjonnan suunnitteluun ja organisointiin käytetty resurssi ei tuota riittävästi katetta. Tai avoimen tarjonta kohdistuisi mahdollisesti aloille, joilla on jo kattavasti tarjontaa tai edulliset tuotantokustannukset.

Vaikutusarviontia tarkentavat kysymykset korkeakouluille

1. Kuvatkaa korkeakoulunne nykyinen avoimen korkeakouluopetuksen hinnoittelukäytäntö.

-

2. Miten arvoitte asetusmuutoksen vaikuttavan hinnoittelukäytäntöönne?

-

3. Miten arvioitte asetusmuutoksen mahdollistaman uuden enimmäismaksun vaikuttavan avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaanne eri koulutusaloilla? Mille uusille aloille arvioitte enimmäismaksun nostamisesta johtuen käynnistävänne avointa korkeakouluopetustarjontaa?

-

4. Mitä vaikutuksia arvioitte enimmäismaksun nostamisella olevan avoimen väylän opintoihinne / polkuopintoihinne (esim. suoritusmäärät, kriteerit, hinnoittelu)?

-

Pesonen Marja
Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus